

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1946.

Första kammaren.

Nr 7.

Lördagen den 9 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Herr statsrådet *Sträng* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 48, angående nedläggande av driften vid Svenska skifferoljeaktiebolagets oljeutvinningsanläggningar vid Kinne-Kleva m. m.;

nr 49, angående beredande av täckning för vissa medelsbrister, redovisade såsom propriebalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper;

nr 50, angående livränta åt Carl Johan Eric Tersmeden m. m.; samt

nr 51, angående anslag till lindring av mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

Herr statsrådet **Sträng**, som meddelat, att han ämnade vid detta sammanträde besvara herr Gryms interpellation angående tilldelningen av fodersäd, erhöll ordet och anförde: Herr talman! Med första kammarens tillstånd har dess ledamot herr Grym till chefen för folkhushållningsdepartementet riktat följande frågor:

Är tillgången på fodersäd så knapp, att en större tilldelning av detta fodermedel icke hade kunnat meddelas för ransoneringsperioden 1 januari—14 mars 1946?

Om tillgången på fodersäd medgiver, har herr statsrådet för avsikt att vidtaga sådana åtgärder, att fodersädstilldelningen för hästar, brukade i särskilt tungt skogsarbete, höjes?

Efter överenskommelse med chefen för folkhushållningsdepartementet kommer jag att besvara denna interpellation.

För att man skall kunna bedöma de av interpellanten framställda spörsmålen, synes det nödvändigt att göra klart för sig, vilka myckenheter fodersäd, som sammanlagt finnas disponibla för tilldelning under innevarande konsumtionsår, och för vilka ändamål dessa myckenheter skola förslå. I samband med uppgörandet av en plan för det s. k. fodersädsavståendet uppskattade statens livsmedelskommission det totala tilldelningsbehovet till 386 000 ton. Detta behov fördelade sig på olika ändamål sålunda: för utsäde 60 000 ton, för beredning av gryn och mjöl 75 000 ton, för tilldelning åt bryggerier 21 000 ton, för tilldelning åt brännerier 1 000 ton, för utfodring av arméns hästar 9 000 ton och för andra utfodringsändamål 220 000 ton.

I planen upptogs därjämte avsättning till ett övergångslager per den 31 augusti 1946 med 30 000 ton. Det sammanlagda behovet av fodersäd uppskattades därför till 416 000 ton.

För täckande av nämnda behov, 416 000 ton, fanns vid regleringsårets början tillgängligt ett övergångslager av 34 000 ton, bestående av fodersäd och till människoföda icke tjänlig brödsäd. Med hänsyn till att enligt planen ett nytt övergångslager skulle bildas under regleringsåret har hela det gamla övergångslagret beräknats kunna tagas i anspråk. Enligt vad kommissionen

Ang. tilldelningen av fodersäd.

Ang. tilldelningen av fodersäd. (Forts.)

upplýst, har kommissionen sökt utnyttja alla möjligheter att vid tilldelningen ersätta fodersäd med andra fodermedel. I tilldelningsplanen ha i överensstämmelse härmed upptagits 12 000 ton betfor, 30 000 ton kli och 20 000 ton till människoföda icke tjänlig brödsäd av 1945 års skörd. Härmed har täckning erhållits för sammanlagt 96 000 ton. Återstoden av tilldelningsbehovet, eller 320 000 ton, skulle ha behövt uttagas genom leveranser av fodersäd från jordbrukarna. Emellertid har det icke varit möjligt att i år uttaga en så stor kvantitet. Anspråken på jordbrukarna i nämnda avseende ha — särskilt med hänsyn till uppkomna skördeskador av olika slag — måst sänkas så mycket, att den totalkvantitet, på vilken leveransbesked utfärdats, icke uppgår till mer än 290 000 ton. Sedermera ha sådana underrättelser, enligt vad kommissionen vidare upplýst, inkommit från kristidsstyrelserna, att man tyvärr nödgas räkna med att denna leveranskvantitet slutligen skall komma att i hög grad underskridas.

Man hade alltså redan i höstas ett underskott i tilldelningsplanen på 30 000 ton. I samma mån som avståendeleveranserna från jordbrukarna icke komma att uppgå till nyssnämnda kvantitet, 290 000 ton, stiger underskottet. Det är med hänsyn till den fortgående ökningen av kreatursstocken och andra omständigheter även troligt, att det uppskattade behovet av fodersäd för tilldelning för utfodringsändamål är för lågt. Man torde därför tyvärr få räkna med att bristen kommer att bli avsevärt större än 30 000 ton.

Bland annat för att täcka underskottet på fodersäd för utfodringsändamål har kommissionen, enligt vad kommissionen meddelat, vidtagit alla tänkbara åtgärder för att från utlandet kunna importera fodermedel såsom tillskott till den egna tillgången. Det har också lyckats kommissionen att genom spannmålsbolaget inköpa vissa kvantiteter kli och majs. Emellertid inkomma endast en mindre del av de inköpta myckenheterna inom sådan tid, att de bli disponibla för utdelning under våren.

Av de uppgifter, som nu lämnats, torde framgå, att förhållandena alltjämt äro sådana, att största möjliga sparsamhet måste iakttagas vid tilldelningen av fodersäd eller ersättningsmedel för fodersäd till djurinnehavare. Kommissionen har därför också hittills under konsumtionsåret i allmänhet ansett sig nödgad att tillämpa samma knappa tilldelningsnormer, som gällde under förra konsumtionsåret. Vad beträffar fjäderfä, ha normerna under höstmånaderna 1945 till och med varit betydligt lägre än under motsvarande tid 1944. De förbättringar, som kunnat åstadkommas i tilldelningshänseende, ha varit relativt obetydliga. Den främsta förbättringen har just gällt arbetshästar och särskilt den grupp arbetshästar, som interpellanten avser, nämligen hästar i tyngre skogskörslor. Tilldelningen för sistnämnda slag av hästar utgör för tilldelningsperioden den 1 januari—den 14 mars 1946 2,6 kg fodersäd, 1,3 kg betfor och 1,5 kg kli, eller tillhopa 5,4 kg kraftfoder per dag. Vid jämförelse mellan de båda perioderna bör beaktas, att dagstilldelningen av betfor till viss del ersatts med kli.

I interpellationen anföres, att en normal dagsgiva av havre för en skogshäst uppgår till 10 kg, medan högivan normalt är jämförelsevis liten. 10 kg havre motsvara 8—8,5 foderenheter. Den av kommissionen medgivna tilldelningen av kraftfoder till skogshästar under innevarande period motsvarar 4,6 foderenheter per dag. Vid fastställandet av denna tilldelning har emellertid förutsetts, att vad som brister i den önskvärda givan av kraftfoder skall utfyllas genom användning av fodercellulosa och ökad användning av hö. I detta sammanhang kan nämnas, att det enligt sakkunskapen är till fullo bevisat, att fodercellulosa i sådana fall som de ifrågavarande utan olägenhet kan användas i dagsmängder av upp till åtminstone 3—3,5 kg och härvid er-

Ang. tilldelningen av fodersäd. (Forts.)

sätta i det närmaste samma kvantitet vanlig foderhavre. Fodercellulosa saluföres alltjämt oransonerat och kan inköpas i önskvärda mängder. Vid inköp av fodercellulosa erhåller jordbrukaren den fördelen, att han får rätt att som tillskottsoder inköpa 12 kg oljekraftfoder per 100 kg fodercellulosa.

Vid utfodring med omkring 3 kg fodercellulosa per häst och dag jämte därå belöpande tillskottsoder i form av oljekraftfoderblandning skulle dagstillförseln av foderenheter, om den ordinarie tilldelningen av fodersäd, betfor och kli i sin helhet utnyttjas, bli ungefär 7,4. Denna dagsgiva ligger ganska nära det foderenhetsstal av 8,5, som, enligt vad nyss nämnts, motsvarar utfodring med 10 kg havre per dag. Det torde icke möta några svårigheter att utfylla skillnaden i foderenheter med en ökad högiva, helst som tillgången på hö i år dess bättre är mycket god. Det torde här även böra framhållas, att betfor, vilket innehåller icke mindre än 35—40 procent melass, är särskilt lämpligt som hästfoder, då högivan är riklig och foderrotfrukter eller annat saftfoder saknas.

Av vad jag nu anfört, framgår, att en tillfredsställande utfodring av skogshästarna kan äga rum även vid den tilldelning av kraftfoder, som under innevarande år utgår. Med hänsyn till de mycket stora svårigheterna att framskaffa tillräckliga kvantiteter fodersäd eller ersättningsmedel härför torde det för närvarande tyvärr icke vara möjligt att vidtaga någon höjning av tilldelningen till hästar i tyngre skogskörslor. Alla möjligheter, som finnas, komma dock att utnyttjas för att i görligaste mån försöka förbättra situationen.

Herr Grym: Herr andre vice talman! Jag ber att till herr statsrådet Sträng få framföra mitt tack för det utförliga och snabba svaret på min interpellation.

Statsrådets svar ger mig inte anledning till någon längre utläggning. Det är tydligen ingenting annat att göra än att böja sig för fakta och ta det som det är. Jag förstår utmärkt väl, att det helt visst skulle ha varit glädjande för herr statsrådet, om svaret på min andra fråga hade kunnat bli jakande. Det är verkligen beklagligt, att tillgången på fodersäd är så dålig, att någon höjning av tilldelningen inte är möjlig ens till hästar i tyngre skogskörslor. Vi få väl antaga, att foderspannmålsproducenterna lojalt ha ställt sin produktion utöver vad de behöva för eget behov till folkhushållets förfogande. Jag tror dock, att det är på sin plats, om jag här säger, att en hel del människor äro av den åsikten, att rätt stora lager finnas hos producenterna. Det kan ju hända, att visst fog finnes för denna ganska utbredda åsikt.

Jag är inte den som vill överdriva i något avseende, men jag vågar utan att begå någon överdrift säga, att om fläsk och kött — och för all del även korv — äro av stor betydelse för skogsarbetarna, så är *havre* av kanske ännu större betydelse för skogshästarna. Den är rent av oundgänglig. Jag tror inte, att någon vill jäva detta påstående. I varje fall äro skogsmän, veterinärer och husdjurskonsulenter eniga om fodersädens stora betydelse för skogshästar.

Jag har fått mig tillsänd — utan att jag har begärt det — avskrift av en framställning, åtföljd av ett par intyg, som inlämnats till livsmedelskommissionen, om ökad fodersädstilldelning. Dessa kortfattade handlingar ge till fullo belägg för hur allvarlig situationen i verkligheten är. Då denna framställning till livsmedelskommissionen enligt mitt förmenande är av intresse i detta sammanhang, ber jag att få förredraga den. Skrivelsen lyder:

»De omfattande vedavverkningarna och industriens stora råvarubehov ha i år samverkat till rekordartat drivningsarbete i skogarna. Därtill ha väderleksförhållandena hittills visat sig gynnsamma, varför arbetet i skogarna kom i gång ovanligt tidigt på hösten. Under rådande omständigheter ha hästägarna i år fått ett tillfälle att göra goda förtjänster, vilket de också i hög grad utnytt-

Ang. tilldelningen av fodersäd. (Forts.)

jat. Detta innebär dock tydlig risk för vår häststams framtid, om ej ökad fodertilldelning snarast kan beviljas. Med nuvarande knappa fodertilldelning, ca 2,5 kg fodersäd per dag, och den ovanligt långa körningssäsong, som redan vid denna tidpunkt på året ligger bakom oss (premietilläggen för vedkörning under förliden sommar och höst) komma hästarna nämligen icke att stoppa för ytterligare påfrestningar. Att skogshästarnas kondition inom länet redan är nedsatt i början av gagnvirkeshuggningssäsongen är högst betänkligt, varom vi ytterligare fått belägg genom intyg från husdjurskonsulenten Arwidson och länsveterinär Enequist i Norrbottens län.

Med anledning härav se vi (som tagit del av eder skrivelse till kristidsstyrelsen i Norrbottens län d:nr 2132 vf) oss nödsakade ånyo hemställa om ökad fodertilldelning.

Luleå den 4 februari 1946.

För överjägmästaren i övre Norrbottens distrikt Allan Fredenberg, för överjägmästaren i nedre Norrbottens distrikt C.-A. Sjöquist, Munksunds aktiebolag, skogsförvaltningen, Folke von Heideken.»

Länsveterinären i Norrbottens län har avlämnat följande intyg:

»Med anledning av att från forstligt håll framhållits vådan av den ringa tilldelningen av fodersäd till de hästar, som sysselsätts vid virkesavverkningarna inom länet, får jag härmed framhålla följande:

Genom att lämpligt vinterföre inträffade ovanligt tidigt i höst fingo hästarna ej den viloperiod efter höstplöjningarna, som de vanligtvis bruka erhålla. Särskilt de hästar, som gått på ett magert skogsbyte under sommaren, behöva då fodras upp ett par månader för att kunna orka med det tunga arbetet i timmerskogen. De stora lass, som numera lastas på basvägarna — ända upp till 9 å 10 ton efter en häst — kräva en ordentlig utfodring av dragaren. Hästen hinner ej under de korta rasterna äta sig mätt på hö eller ersättningsfoder, utan fordrar krossad säd eller kli för att ej magra av. Utfodring med betfor är olämplig i timmerskogen. Det går ej att blötlägga betfor ordentligt i de på dagen utkylda skogsstallarna, det fryser till en sörja. Sker ej blötläggning får hästen lätt förstoppning i foderstrupen. Då betfor dessutom innehåller relativt mycket osmältbar äggvita, som kan ge anledning till jäsningsar eller t. o. m. äggviteförgiftningar, bör det ej tillgripas annat än i nödfall.

Med hänsyn till vad ovan framförts, vill jag — icke minst ur djurskyddssynpunkt — kraftigt påpeka lämpligheten av att tilldelningen av fodersäd höjes avsevärt.

Luleå den 2 februari 1946. Nils Enequist.»

Husdjurskonsulenten hos Norrbottens läns hushållningssällskap i Luleå har avgivit följande intyg:

»På begäran får undertecknad härmed intyga, att den fodertilldelning, som för innevarande år tillämpas för våra skogshästar, är i hög grad otillräcklig. Innevarande vinter har arbetet för våra skogshästar varit påfrestande, i det säsongen utsträckts till att omfatta en stor del av hösten 1945, och på många håll synes redan nu hästarnas kondition vara sådan, att man måste befara att arbetsprestationerna under eftervintern bli låga samtidigt som hästarnas hälsa kan riskeras. Detta kommer att medföra minskade utdrivningar och samtidigt stora förluster för den enskilde hästägaren. Det vore därför synnerligen nödvändigt, att den nu tillämpade rationen om möjligt kunde fördubblas för den tid som återstår för vinterns drivningar.

Betfor har ju i vissa fall med fördel kunnat utnyttjas, men enär detta fodermedel vid utfodring till hästarna måste blötläggas, har det varit vissa svårigheter förenade med dess användning vid skogskörningarna, då hästarna i de flesta fall måste inhysas i skogsstallar.

Ang. tilldelningen av fodersäd. (Forts.)

Skulle fodersäd ej kunna i tillfredsställande mängd tilldelas hästarna, kunde möjligtvis en del av fodersäden ersättas med vetekli, om tillräckliga kvantiteter av denna vara kunde ställas till förfogande.

Luleå den 30 januari 1946. Erik Arwidsson.»

Om man tager i beaktande innehållet i herr statsrådets svar på min interpellation, kan livsmedelskommissionen knappast tillmötesgå denna framställning från Norrbotten. Länsveterinärens uttalande, att »utfodring med betfor är olämplig i timmerskogen» är värt att observera. För övrigt ha erfarna skogskörare, som försökt att utfodra sina hästar med detta fodermedel, kommit till samma resultat. Betfor bör nog — trots allt — hänföras till gruppen nödfoder. Har man inte möjlighet att ge skogshästarna fodersäd och kli i tillräcklig utsträckning, är det bättre att dryga ut foderstaten med hö än med betfor.

En liten ljusglimt finner man i sista meningen i herr statsrådets svar. Det framhålles där, att »alla möjligheter, som finnas, komma att utnyttjas för att i görligaste mån försöka förbättra situationen». Jag tror helt visst, att de, som bära det största ansvaret, komma att göra sitt allra bästa för att råda bot på svårigheterna. Vi få också hoppas, att det snart nog skall bli bättre förhållanden på såväl detta som många andra områden.

Jag ber att än en gång få tacka herr statsrådet för det svar, som jag har fått på min interpellation.

Ordet lämnades härefter ånyo till herr statsrådet **Sträng**, som tillkännagivit, att han hade för avsikt att vid detta sammanträde besvara jämväl herr Mattssons interpellation angående reglering av fiskerätten i norra Bohuslän, och nu yttrade: Herr andre vice talman! Med första kammarens tillstånd har dess ledamot herr Oscar Mattsson till mig riktat följande interpellation.

*Ang. reglering
av fiskerätten
i norra
Bohuslän.*

Är statsrådet villig medverka till att fiskerättskommittén snarast möjligt framlägger förslag till fiskerättens reglering i norra Bohuslän och att en lagstiftning i denna fråga snarast förelägges riksdagens prövning?

Av interpellationens ordalydelse kan man måhända närmast få den uppfattningen, att därmed åsyftas en fullständig omreglering för norra Bohuslän av de för denna landsända gällande fiskerättsliga bestämmelserna. I den mån dessa bestämmelser äga tillämpning även för andra delar av rikets kuster är en sådan separat behandling dock icke möjlig. Av den motivering som interpellanten lämnat torde också framgå, att han ej tagit sikte på så vittgående åtgärder utan endast avsett de speciella stadgandena för norra Bohuslän om rätt till hummerfiske i enskilt vatten.

Enligt gällande bestämmelser tillkommer hummerfisket vid vissa delar av den bohuslänska kusten strandägaren ensam innanför »180-metersgränsen». Så är förhållandet dels i Åby-, Bro- och Gullmarsfjordarna i mellersta Bohuslän och dels inom de tre nordligaste kusthäraderna, Vette, Tanums och Kville. Här når alltså det fria hummerfisket som regel ej längre in än till »180-metersgränsen». Inom Vette, Tanums och Kville härad har emellertid lagen medgivit viss rätt till fritt hummerfiske också innanför nämnda gränslinje under särskilda förutsättningar. Sålunda stadgas, att om »vid stränderna av en ö och därtill hörande holmar» hummerfiske av ålder oklandrat bedrivits jämväl av »andra å ön boende än strandägarna», därvid skall förbliva.

Från fiskerättskommitténs ordförande har jag inhämtat, att kommittén under sitt arbete till övervägande även upptagit frågan om bestämmelserna rörande hummerfisket vid den bohuslänska kusten. Kommittén har emellertid ännu ej tagit slutlig ställning till frågan. Ytterligare utredning har nämligen befunnits erforderlig för att giva en tillförlitlig uppfattning om det en-

Ang. reglering av fiskerätten i norra Bohuslän. (Forts.)
skilda hummerfiskets ekonomiska betydelse, detta särskilt med hänsyn till spörsmålet i vad mån sagda fiske kan anses utgöra en förutsättning för att de smärre strandägarna skola äga full försörjning på sina fastigheter och följaktligen dess borttagande kunde medföra uppkomsten av ett slags »fullständiga jordbruk».

Vad interpellanten anfört om att de åsyftade förhållandena i norra Bohuslän äro tämligen isolerade från fiskerätsfrågorna vid rikets övriga kuster torde i och för sig vara riktigt. Något lagtekniskt hinder mot att särskilt för sig pröva frågan om ett eventuellt fullständigt frigivande av det bohuslänska hummerfisket kan väl därför knappast anses möta. Man torde dock kunna starkt ifrågasätta lämpligheten av att, sedan arbetet med en fullständig översyn av fiskelagstiftningen nu igångsatts och fortskridit så långt som skett, utan mycket trängande skäl gå vidare på de partiella reformernas väg och ånyo ändra ett lagstadgande, som tillkommit för mindre än tjugu år sedan. Det beräknas, att fiskerättskommitténs uppdrag skulle kunna i sin helhet avslutas under första hälften av nästa år. Någon större tidsvinst skulle den ifrågasatta utbrytningen följaktligen icke medföra. De intryck kommittén, enligt vad jag inhämtat, fått vid sina sammanträden med den bohuslänska fiskarbefolkningen, ha knappast heller givit belägg för att de icke-strandägande fiskarens förhållanden just nu hotas av en så snabbt fortgående försämring, att en forcering av ärendet på grund därav kan anses påkallad. Under sådana förhållanden torde en partiell lagstiftningsreform på området knappast nu böra komma i fråga.

Herr Mattsson: Herr andre vice talman! Jag ber att till herr statsrådet få framföra ett tack för svaret på min interpellation. Av detta framgår, att statsrådet icke tagit ställning till själva sakfrågan i föreliggande spörsmål, utan — efter vad jag kan förstå — föredragit, att dessförinnan invänta resultatet av den pågående utredningen om en revision av fiskerätten i sin helhet.

Trots att fiskerättskommittén till herr statsrådet lämnat uppgifter, som närmast gå i motsatt riktning, förhåller det sig tyvärr så, att gällande bestämmelser angående fiskerätten i norra Bohuslän medföra stora olägenheter för de fiskare, som ej ha strandrätt. Detta gäller speciellt i fråga om hummerfisket. Lagens föreskrift, att strandrätten omfattar från två meters stadigt djup till 180 meter ut i vattnet, medför att hela områden kunna avstängas. Den kuststräcka det här är fråga om är söndersplittrad och fylld av öar, holmar och skär. Från en ö eller holme till en annan måste avståndet således vara större än 360 meter för att vederbörande skall kunna komma till fritt fiskevatten. I praktiken förfoga strandägarna över de inre fiskeplatserna, under det att icke-strandägande fiskare äro hänvisade till att söka sig ut till fiskeplatser längre ut mot öppna havet.

Som jag framhöll i min interpellation ha olägenheterna för fiskarena att kunna utöva sin näring förvärrats under de senare åren. I syfte att belysa, hur det ligger till i denna del, ber jag att få citera något av innehållet i ett brev, som kommit oss till handa från ett antal fiskare. Det heter i brevet: »När hummerfisket började den 1 oktober hade fiskarena som vanligt sina hummertinor där de sedan urminnes tider opåtalat fiskat, vid vad de trodde vara fritt fiskevatten, bl. a. Makrilskår. Nu låg nämnda fiskevatten närmare ön Hornö än 180 meter, varför det blev åtal vid häradsrätten för olaga fiske. Genom dom den 21 december» — detta var förra året — »blev det dryga böter för de fiskare, som brukat sina redskap där vi sedan ålder opåtalat fått fiskat. Nu gör strandägarna anspråk på allt fiske vid de holmar och skär å grund där fisket av ålder varit fritt för allmänheten då de ligga i närheten

Ang. reglering av fiskerätten i norra Bohuslän. (Forts.)

av deras öar eller land. Så nu ha vi snart inget att fiska på förrän vi komma ut på öppna havet. — Fjordarna här äro smala, ej över 2 gånger 180 meter, varför vi ingenting har att fiska på när vi inte få komma närmare land än från två meter stadigt djup och därifrån 180 meter ut från land.

När så på grund av arbetslösheten i stenhuggerierna många bofasta stenhuggare också blivit tvungna att söka sin utkomst genom små- eller inomskärsfiske, ser vi oss ej i stånd att kunna genom fiske förtjäna vårt och familjernas uppehälle. Kan vi inte få samma rätt att fiska som rikets övriga invånare, får vi söka hjälp från stat och kommun eller avflytta härifrån, där vi i många generationer haft vår utkomst av fiske. Att vi på grund av en sådan märkvärdig lag, som endast gäller för Kville, Tanums och Vette härader, känner oss utstötta ur det svenska rättssamhället behöver vi ej påpeka.»

Av det sagda torde tydligt framgå, att olägenheterna med nuvarande ordning äro avsevärda. Det är därför icke utan en viss förvåning, som man tager del av statsrådets meddelande om att vid fiskerättskommitténs överläggningar med den bohuslänska fiskarbefolkningen knappast något framkommit, som kan ge belägg för att de icke-strandägande fiskarens yrkesförhållanden fortgående försämrats. En lagändring i sådan riktning, att fiske fritt kan utövas även av andra personer än strandägarna, synes påkallad. Att vid en reglering av fiskerätten tillbörlig hänsyn även bör tagas till strandägarnas rätt, är en självklar sak. För att dessa skola kunna undgå ekonomisk förlust torde ett inlösningsförfarande få tillgripas.

Enligt min mening hade det varit lyckligt, om en reglering av fiskerätten omedelbart kunnat komma till stånd. Å andra sidan är det förståeligt, att statsrådet icke nu vill medverka till en sådan, med hänsyn till att fiskerättskommittén ställt i utsikt att utredningen om en revision av fiskerätten i dess helhet snart skall vara slutförd. Det vore önskvärt, om i samband med den fortsatta utredning, som, enligt vad statsrådet uppgav, planerats inom fiskerättskommittén, förhandlingar kunde föras med såväl strandägare som icke-strandägare. Sedan en revision av lagstiftningen på fiskerättens område nu ställts i utsikt, vill jag uttrycka den förhoppningen, att nuvarande särbestämmelser, som ha avseende endast å norra delen av Bohuslän, måtte utgå ur lagen. Jag vill sluta med en vädjan till statsrådet att medverka till att — så snart ske kan efter det fiskerättskommittén blivit färdig med sin utredning — förslag till ny lag i ämnet föreläggas riksdagen.

Herr statsrådet **Sträng**: Herr andre vice talman! Jag vill erinra om att denna fråga var uppe motionsvägen så sent som vid 1944 års riksdag och att jordbruksutskottet därvid framhöll lämpligheten av att fiskerättskommittén finge handlägga frågan i samband med andra, närliggande problem, vilka voro under övervägande att upptagas till behandling. Vid samtal, som jag haft med fiskerättskommitténs ordförande, har denne uppgivit, att någon absolut samstämmig mening icke kom till uttryck vid de möten, som ägt rum mellan representanter för de parter, som beröras av frågan. Jag medger, att det är ett delikat spörsmål, som man har att taga ställning till, när en fiskargrups intressen stå emot en annan fiskargrups och frågan härtill kompliceras av den omständigheten att, för den händelse man skulle tillmötesgå interpellanten i hans uppfattning, detta måste ha till ofrånkomlig konsekvens vissa ekonomiska åtaganden från statsmakternas sida. Med hänsyn härtill och med hänsyn till att fiskerättskommittén avser att slutföra sitt arbete under loppet av första halvåret 1947, förefaller det naturligt att avvakta det resultat, vartill kommitténs arbete kan leda, innan man går att taga ställning till föreliggande fråga.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 40, angående anslag till kraftstationer vid Harsprånget och Kilforsen;
nr 41, angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga fastigheter i Nässjö;
nr 43, angående inköp för postverkets räkning av tomter i Karlskrona;
nr 45, angående inrättande av högre tekniska läroverk i Gävle och Karlskrona; samt
nr 46, angående statsbidrag i samband med borttagande av broavgifterna vid Lidingöbron.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 47, angående anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

Föredrogos och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 48—51.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser justitiedepartementets verksamhetsområde;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser finansdepartementets verksamhetsområde;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde; och

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tolfte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1946/47 till allmänna indragningsstaten;

bevillningsutskottets betänkande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående utvidgad rätt att vid 1946 års taxering åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg; samt

jordbruksutskottets utlåtande nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 och 2 §§ lagen den 14 juni 1928 (nr 196) om galtbesiktningstvång.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2.35 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 12 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 eftermiddagen.

Herr statsrådet *Danielson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 44, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster.

Justerades protokollen för den 5 och den 6 innevarande månad.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 16, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 48, angående nedläggande av driften vid Svenska skifferoljeaktiebolagets oljeutvinningsanläggningar vid Kinne-Kleva m. m.;
nr 49, angående beredande av täckning för vissa medelsbrister, redovisade såsom proprietalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper; samt
nr 50, angående livränta åt Carl Johan Eric Tersmeden m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 51, angående anslag till lindring av mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

Föredrogs och bordlades ånyo statsutskottets utlåtanden nr 14—19, 21 och 24, bevillningsutskottets betänkande nr 1 samt jordbruksutskottets utlåtande nr 3.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 44.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.06 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 13 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen.

Herr statsrådet *Vougt* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 53, angående försäljning av fastigheter, som förvaltas av försvarets bostadsanskaffningsnämnd, m. m.

Ang. snabbare publicering av statliga bolags bokslut m. m.

Jämlikt § 20 av kammarens ordningsstadga hade herr *Wistrand* till hans excellens herr statsministern framställt följande fråga: »Är regeringen beredd medverka därtill, att åt statliga bolags bokslut och styrelseberättelser gives samma publicitet, som i allmänhet sker beträffande bokslut och styrelseberättelser från enskilda bolag av motsvarande storleksordning?»

Hans excellens herr statsministern **Hansson**, som tillkännagivit, att han hade för avsikt att vid detta sammanträde besvara nämnda fråga, erhöll ordet och anförde: Herr talman! Herr *Wistrand* har till mig framställt följande fråga:

Är regeringen beredd medverka därtill, att åt statliga bolags bokslut och styrelseberättelser gives samma publicitet som i allmänhet sker beträffande bokslut och styrelseberättelser från enskilda bolag av motsvarande storleksordning?

Med frågan torde åsyftas den av större enskilda bolag tillämpade praxis att i god tid före vederbörande bolagsstämma tillställa tidningarna exemplar av styrelsens förvaltningsberättelse med balansräkning för publicering.

Enligt vad jag inhämtat tillämpas redan nu en dylik praxis av vissa statliga bolag. Från regeringens sida ha underhandsåtgärder vidtagits i syfte att den skall erhålla allmän tillämpning för de statliga bolagens del.

Herr **Wistrand**: Herr talman! Jag ber att få tacka hans excellens herr statsministern för svaret och det tillmötesgående han visat mina intentioner i detta fall.

Herr statsrådet *Sköld* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 54, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 och 4 mom. samt 10 § 1 och 5 mom. förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom;

nr 55, angående upplåtelse i vissa fall av mark å renbetesfjällen i Jämtlands län m. m.;

nr 56, angående anslag till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.; samt

nr 58, angående ratificering av vissa ändringar i stadgan för Internationella arbetsorganisationen.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 44, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser justitiedepartementets verksamhetsområde.

Punkterna 1 och 2.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 3.

Lades till handlingarna.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde.

Punkterna 1—5.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 6.

Lades till handlingarna.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde.

Punkterna 1—4.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 5.

Lades till handlingarna.

Punkterna 6—8.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion.

Punkterna 1—8.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 9.

Lades till handlingarna.

Punkten 10.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkterna 11 och 12.

Lades till handlingarna.

Punkterna 13—15.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

Punkterna 1 och 2.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 3.

Lades till handlingarna.

Punkterna 4—7.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 8 och 9.

Lades till handlingarna.

Punkten 10.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 11.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i ämnet framlagda förslag hade utskottet i förevarande utlåtande hemställt, att riksdagen måtte till Nybyggnad för länsstyrelsen i Jönköpings län å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

Enligt vad utredningen i ärendet visade, var ifrågavarande anslag avsett att användas till uppförande av en nybyggnad för landskontoret jämte uppbörds- och folkbokföringsavdelningarna å en kronan tillhörig, av kronohäktet delvis disponerad tomt.

Herr **Heiding**: Herr talman! Den ifrågasatta nybyggnaden för länsstyrelsen skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag förläggas till kronohäktets tomt. Enligt vad utskottet under hand inhämtat från kommunikationsdepartementet ha förhandlingar nu upptagits om visst markbyte mellan kronan och Jönköpings stad, varigenom kronohäktets tomt skulle överföras i stadens ägo. Då den föreliggande byggnadsfrågan sålunda kommit i ett nytt läge, får jag yrka, att kammarerna måtte besluta om återremiss till utskottet.

Efter härmed slutad överläggning yttrade herr talmannen, att i avseende på den nu föredragna punkten endast yrkats, att densamma skulle visas åter till utskottet.

Sedermåra gjordes propositioner, först på bifall till vad utskottet i förevarande punkt hemställt samt vidare på återremiss; och förklarades den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Punkten 12.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 13.

Lades till handlingarna.

Herr statsrådet *Nilsson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 57, angående anslag till förvärv av vägmark m. m.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser finansdepartementets verksamhetsområde.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 2.

Lades till handlingarna.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde.

Punkterna 1 och 2.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 3.

Lades till handlingarna.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tolfte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1946/47 till allmänna indragningsstaten.

Punkterna 1—3.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4.

Lades till handlingarna.

Vid förnyad föredragning av bevillningsutskottets betänkande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående utvidgad rätt att vid 1946 års taxering åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg, bifölls vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Vid ånyo skedd föredragning av jordbruksutskottets utlåtande nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 och 2 §§ lagen den 14 juni 1928 (nr 196) om galtbesiktningstväng, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Föredrogos och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 53—58.

Fru *Svenson* väckte en motion, nr 253, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lindring av mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

Motionen bordlades.

*Interpellation
ang. privat-
sköterskornas
pensions-
fråga.*

Ordet lämnades på begäran till herr **Anderson, Axel Ivar**, som yttrade: Herr talman! Då för anslutning till statens pensionsanstalt är uppställt krav på anställning i reglerad befattning, äro de i privat sjukvård arbetande sköterskorna för närvarande så gott som helt utestängda från statlig pensionering. Till dessa sjuksköterskors disposition stå nämligen inga reglerade tjänster annat än det ytterst begränsade antal, som kunnat garanteras av sjuksköterskebyråerna för sådant ändamål. För sin ålderdomsförsörjning äro dessa sjuksköterskor — i den mån de icke i tid erhållit reglerad befattning — hänvisade till privata pensions- och försäkringsanstalter med deras högre avgifter och mindre gynnsamma pensionsvillkor eller, förutom till den allmänna folkpensioneringen, till eventuella egna medel, anhörigas hjälp, välgörenhetsinrättningar och fattigvård samt slutligen till de hårt anlitade understödskassor, som finnas inom olika sjuksköterskesammanslutningar.

Den 3 juni 1938 uppdrog Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att i samråd med statens pensionsanstalt verkställa utredning beträffande frågan, huruvida och under vilka former det allmänna måtte kunna medverka till pensionering av äldre, i privatvård arbetande sjuksköterskor, ävensom att inkomma med det förslag, vartill utredningen måtte föranleda. Statsrådet och chefen för socialdepartementet hade i ett interpellationssvar i riksdagen den 27 maj 1938 förklarat sig beredd att till omprövning uppta frågan om och under vilka former det allmänna måtte kunna medverka till pensioneringen av dessa sjuksköterskor. Medicinalstyrelsen — i samråd med statens pensionsanstalt — överlämnade den 29 augusti 1939 till Kungl. Maj:t utredning och förslag i ärendet. Härei anfördes bl. a. följande:

»En pensionering i egentlig mening av de i privatvård arbetande sjuksköterskorna kan vid privatvårdens nuvarande organisation — vilken icke inrymmer sådana anställningsförhållanden, som hittills ansetts utgöra ett oeftergivligt villkor för statens medverkan till pensionering — näppeligen betraktas såsom en statsmakternas angelägenhet. På grund av bland annat att dessa sjuksköterskor utgjort och alltjämt utgöra en nödvändig beredskapskår, som står till förfogande, då sjuklighet i större omfattning föreligger eller då fråga är att bestrida arbetet å sjukhus eller i den öppna vården vid fast anställda och pensionsberättigade sjuksköterskors ledighet, och med hänsyn till att de överhuvud taget fylla en för det allmänna betydelsefull uppgift, tala dock billighetsskäl för att särskilda pensioneringsåtgärder av staten vidtagas för att bereda understöd åt uttjänta äldre privatsköterskor, som kunna finnas vara i behov därav.»

Interpellation ang. privatsköterskornas pensionsfråga. (Forts.)

Medicinalstyrelsens utredning utmynnade i ett förslag till pensionering genom statens försorg av privatsköterskor i enlighet med i utredningen närmare angivna grunder. Statskontoret avstyrkte av principiella skäl medicinalstyrelsens förslag. Sannolikt på grund av de statsfinansiella svårigheterna hade Kungl. Maj:t i 1940 års statsverksproposition icke upptagit något anslag för ändamålet.

Med anledning härav väcktes år 1940 två likalydande motioner med begäran om att riksdagen för budgetåret 1940/1941 under tolfte huvudtiteln måtte bevilja ett förslagsanslag å 50 000 kronor till åldersstöd åt privatsköterskor, att av Kungl. Maj:t utbetalas i enlighet med av motionärerna föreslagna grunder.

Motionärerna framhöllo, att med allt beaktande av det statsfinansiella lägets krav kunde icke tillräckliga skäl förebringas för att, trots att utredning förelåg, ytterligare skjuta på denna frågas avgörande. Många av de sjuksköterskor, varom här är fråga, befinna sig i stora ekonomiska svårigheter och måste — efter decenniers kärleksfullt arbete att hjälpa människor — motse sin ålderdom med oro och bekymmer. I anseende härtill och då den utgiftssumma, som en pensionering skulle betinga, ej enligt motionärernas åsikt kunde betraktas som särdeles stor eller oöverkomlig, borde de tillfälliga statsfinansiella svårigheterna ej allena få vara avgörande, allra helst som krisen och levnadskostnadernas stegring för denna grupp betyder en skärpning av trycket och bekymren. Statsmakterna borde därför så skyndsamt som möjligt ta ställning till själva principfrågan, huruvida denna kår bör komma i åtnjutande av pensionering eller ej, och den förebragta utredningen borde ge tillräckligt material för ett slutligt bedömande av denna fråga.

Motionerna hänvisades till bankoutskottet, som i utlåtande nr 25 förklarade, att ehuru sociala och humanitära skäl talade för att ifrågavarande sjuksköterskors pensioneringsförhållanden kunde bringas till lösning, utskottet dock icke var berett att på grundval av motionerna tillstyrka antagandet av några regler för en dylik pensionering. Det syntes utskottet nämligen med hänsyn till frågans räckvidd ofrånkomligt att ett riksdagens beslut i ämnet borde grundas på förslag från Kungl. Maj:t. På grund härav hemställde utskottet, att motionerna icke skulle föranleda någon riksdagens åtgärd. Kamrarna följde utskottets förslag.

Även om den privata sköterskeverksamheten ej varit inordnad i den offentliga sjukvården, har den dock kompletterat denna och — såsom medicinalstyrelsen framhåller — skapat en för samhället nödvändig sjukvårdsreserv eller beredskapskår. Förekomsten av denna har otvivelaktigt betytt en direkt ekonomisk fördel för det allmänna i så måtto, att sjukhusvård ej behövt anlitas i den utsträckning, som eljest blivit ofrånkomlig. Den verksamhet, som privatsköterskorna utövat, har ofta kunnat vara lika kvalificerad och betydelsefull som den, sjukhussystrarna utfört, varför det måste te sig i hög grad formalistiskt att se pensionsfrågan uteslutande med utgångspunkt från anställningsförhållandenas art och i anslutning därtill skapa en ekonomisk klyfta mellan dem efter utförd livsgärning. Dessutom kan man ej bortse från de villkor, under vilka de äldre privatsköterskorna haft att utföra sitt samhällsviktiga arbete: deras ställning har kunnat vara osäker, deras inkomster ha åtminstone längre tillbaka i tiden ofta varit små samt otillräckliga för besparingar eller försäkringar, och karaktären av deras krävande arbete gör dem jämförelsevis tidigt uttjänta — ett tiotal år innan de bli berättigade till folkpension med tilläggspension. I likhet med motionärerna vid 1940 års riksdag kan jag ej finna de av statskontoret resta principiella skälen mot en pensionering bärkraftiga. Tvärtom bör samhällets intresse av att privatsköterskornas verk-

Interpellation ang. privatsköterskornas pensionsfråga. (Forts.)
samhet kunnat upprätthållas motivera en erkänsla mot den i form av trygghet för ålderdomen genom det allmännas försorg.

Trots att medicinalstyrelsen alltså föreslagit pensionering av privatsköterskor och att bankoutskottet ansett en sådan pensionering principiellt befogad, men menat att den borde grundas på initiativ av Kungl. Maj:t, har någon proposition i ärendet icke förelagts riksdagen under de sex år, som förflutit sedan frågan sist behandlades av riksdagen. Det torde vara ställt utom allt tvivel, att behovet av åldersstöd åt privatsköterskorna icke minskats under dessa år. Tvärtom ha de avsevärt fördyrade levnadsomkostnaderna försatt denna kategori av sjuksköterskor i ett ännu mera ogynnsamt läge. Med hänsyn till den stora brist på arbetskraft, som råder på sjukvårdens område, är det ett samhälleligt intresse att behålla denna yrkeskår genom att ge den möjlighet till försörjning på ålderdomen. En sådan lösning av denna pensionsfråga, som den av medicinalstyrelsen antydda, skulle draga förhållandevis så små kostnader, att vägande ekonomiska skäl icke kunna anföras mot en lösning, som tillgodoser de mänskligt berättigade kraven från privatsköterskornas sida. De villkor, som medicinalstyrelsen föreslagit i avseende å hjälpbeloppens maximum, levnadsålder för hjälpens beviljande, kravet på tjänsteår och dessas beräkning, arten av tidigare tjänstgöring o. s. v., synas mig böra kunna läggas till grund för ett förslag från Kungl. Maj:ts sida.

Med åberopande av vad här anförts anhåller jag om första kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet framställa följande spörsmål:

Kan herr statsrådet meddela, huruvida proposition är att emotse till innevarande års riksdag med förslag om lösning av de äldre i privatvård arbetande sjuksköterskornas pensionsfråga?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11.32 förmiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Lördagen den 16 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen.

Herr statsrådet *Mossberg* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 52, med förslag till lag angående upphävande av 20 § femte stycket lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg;

nr 59, angående statsbidrag till kostnaderna för tillhandahållande av fri undervisningsmateriel åt folkskolebarn m. m.;

nr 60, angående bidrag till uppförande av nybyggnad för barnsjukhuset vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.;

nr 63 angående anslag till anskaffning av ytterligare maskinaggregat i vissa kraftstationer; samt

nr 64, angående anslag till häradsskrivarna m. fl. för budgetåret 1946/47.

Justerades protokollen för den 9 och den 12 innevarande månad.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1946/47 under riksstatens första huvudtitel, avseende anslagen till hov- och slottsstaterna;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser hov- och slottsstaterna;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser justitiedepartementets verksamhetsområde; samt

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser finansdepartementets verksamhetsområde.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 18, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående utvidgad rätt att vid 1946 års taxering åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 53, angående försäljning av fastigheter, som förvaltas av försvarets bostadsanskaffningsnämnd, m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 54, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 och 4 mom. samt 10 § 1 och 5 mom. förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom;

nr 55, angående upplåtelse i vissa fall av mark å renbetesfjällen i Jämtlands län m. m.; samt

nr 56 angående anslag till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 57, angående anslag till förvärv av vägmark m. m.

Föredrogs och hänvisades till utrikesutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 58, angående ratificering av vissa ändringar i stadgan för Internationella arbetsorganisationen.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet fru *Svensons* motion, nr 253, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lindring av mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 52, 59, 60, 63 och 64.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1946/47 under rikstatsens tredje huvudtitel, avseende anslagen inom utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag å tilläggsstat II till rikstatsen för budgetåret 1945/46 till aktieteckning i aktiebolaget Aero-transport;

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1946/47; och

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för skepparen G. H. S. Nilsson i Påskallavik från viss skadeståndsskyldighet;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 30 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 6 mars 1942 (nr 63) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift;

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående om-sättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker;

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 18 juni 1937 (nr 481) angående rätt

för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndiganden för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa; och

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 20 §, 21 § samt 36 § 2 förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; samt

andra lagutskottets utlåtande nr 3, i anledning av väckt motion angående ändrad lydelse av 1 § lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2.10 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.
